

Herrgårdsnytt 2021

© Göran Ulväng.

Herrgårdsnytt är ett nyhetsbrev som har skickats ut sedan september 2012 och innehåller information om konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Herrgårdsnytt nummer 92, 20211215

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 1000 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

DATABASEN SVERIGES HERRGÅRDAR, www.svenskaherrgardar.se

Landerier och malmgårdar inlagda

15 000 uppgifter om ägare till Göteborgs landerier och Stockholms malmgårdar, från bl.a. Fischers (1923), Enhörnings (2006), S A Wilhelmssons artiklar (1961-1963) och Birgit Lindbergs bok (2002). Om ni vill få upp listor med ägare över dessa gårdar, gå då in i sökformuläret på: <https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , och skriv "landerier" eller "malmgård" i sökfältet Jordnatur.

1.KONFERENSER

CFP, 6th ENCOUNTER conference, "The Country House and Modernity", 1-4 juni, 2022, Julita gård, Sverige

<https://encounter.network/news/the-6th-encounter-conference-the-country-house-and-modernity/>

CFP, Den tredje Nordiska 1700-talskonferensen, "Rights and Wrongs in the 18th century", 24-27 augusti 2022, Köpenhamn.

<http://www.rightsandwrongs1700.dk/>

CFP, Transnational nobilities in Europe (13th–20th centuries)", 30 juni–2 juli 2022, Tours, Frankrike.

<http://iulce.es/call-proposals-transnational-nobilities-europe-13th-20th-centuries/>

CFP, Workshop: Vänskapens kultur och politik ca 1500–1800, 15-16 juni 2022, Södertörns högskola. För mer information kontakta

christopher.collstedt@sh.se

2.LITTERATUR

Böcker

Tjolöholms slott. En sagolik historia, av Elisabeth Svalin Gunnarsson, Votum, 2021.

Familjen Dicksons Vikaryd och slottet som revs. Familjealbumen berättar, av Håkan Kumler, 2021.

Skeppssamhället. Rang roller och status på örlogsskepp under 1600-talet, av Patrik Höglund, Universus Academic Press/Forum navales skriftserie 77/Södertörn Doctoral Dissertations 195, 2021.

Sofia Magdalena: Kärlek, revolutioner och mord, av Claes Rainer, Bokförlaget Langenskiöld, 2021).

Släktkrönika om den adliga ätten af Jochnick, av Ove af Jochnick, Norlén & Slottner, 2021

Artiklar

Skötselregimer för gräsmattor och häckar i historiska trädgårdar, av Joakim Seiler, *Lustgården* 2021

Grängshammars engelska park – en av de första i landet, av Helena Kåks, *Lustgården* 2021

Domen över döda män. Landshövdingarna och reduktionsriksdagen 1680, av Daniel Spindel, *Karolinska förbundets årsbok* 2021.

Fest och glädje i stormaktstidens Sverige, av Annika Sandén, *Karolinska förbundets årsbok* 2021.

Skuld och fordran. En kartläggning av Stockholms kreditmarknad 1686, av William Renström, *Karolinska förbundets årsbok* 2021.

”Finnes hos oss endast utplanterad i trädgårdar”. Vinbergssnäcken *Helix Pomatia* L., 1758 som husdjur i Uppland och dess omgivning, av Ingvar Svanberg, årsboken *Uppland* 2021.

Tidskrifter

Karolinska förbundets årsbok 2021

Lustgården 2021, <https://www.dendrologerna.se/lustgarden/>

Tidskriften 1700-tal, <https://1700-tal.se/rsskriften>

Årsboken Uppland 2021, <https://www.hembygd.se/uppland/news/26169> ;
<https://www.hembygd.se/uppland/arsboken-uppland>

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

Av Gustavs hand. Digitalisering, digital berikning och förmedling av Gustav III:s arkiv (historia)
Mikael Alm. Riksbankens Jubileumsfond.

Konst och vetenskap. Mobilitet och cultural transfer under Frihetstiden.
Sabrina Norlander Eliasson. Vetenskapsrådet.

<https://www.su.se/forskning/forskningsprojekt/konst-och-vetenskap-mobilitet-och-kulturell-transfer-under-frihetstiden>

4.UTSTÄLLNINGAR

5.ÖVRIGT

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt, för mer information, se www.brandverket.se .

Carl-Göran Adelswårds stiftelse

Stöder forskning om skogsanvändning och herrgårdskultur.
<https://www.cgastiftelse.se/>

Gunnebo Slott och Trädgårdar – vinnare av Årets Hållbarhetskliv!

<https://gunneboslott.se/inlagg/hallbarhet/>

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

6.HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Databasen innehåller omkring 1 900 000 uppgifter från ca 3 700 herrgårdar och 7 000 ståndsgårdar, samt om 180 000 personer.

Omkring 5 300 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-koordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en

gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

1) via hemsidans sökformulär på:

<https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , eller

2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu> .

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

På gång

Jag har nu avslutat arbetet med Almquists "Frälsegodsen i Sverige under stormaktstiden" som täcker perioden ca 1560 till 1720. Hädanefter kommer jag gå igenom herrgårdsmnografer och artiklar, särskilt från västra Sverige, där det saknas mer översiktliga verk om landskapens säteribildning.

Nyheter 2021

November: 15 000 uppgifter om ägare till Göteborgs landerier och Stockholms malmgårdar, från bl.a. Fischers (1923), Enhörnings (2006), S A Wilhelmssons artiklar (1961-1963) och Birgit Lindbergs bok (2002). Om ni vill få upp listor över dessa gårdar, gå då in i sökformuläret på: <https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , och skriv "landeri" eller "malmgård" i sökfältet Jordnatur.

Oktober: 8 000 uppgifter från Sören Klingnéus Gods- och säteribildning i Närke under stormaktstiden.

Oktober: ca 30 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsen i Sverige under stormaktstiden, Östergötland, inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Augusti: ca 90 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsen i Sverige under stormaktstiden, Uppsala och Stockholms län inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Ca 35 000 uppgifter om innehavarna av kyrkoherdeboställen och komministerboställen i Härnösands stift, d.v.s. Jämtland, Härjedalen, Medelpad, Ångermanland, Norrbotten, Västerbotten och Lappland. Ett stort tack till **Simon Bergström-Grefve**, som lagt ned ett betydande arbete att föra in dessa uppgifter utifrån Bygdéns Härnösands stifts Herdaminne.

April: ca 30 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Södermanlands län" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Mars: ca 120 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Småland" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Nyheter 2020

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 91, 20211101

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande nära 1000 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsupbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP, Den tredje Nordiska 1700-talskonferensen, "Rights and Wrongs in the 18th century", 24-27 augusti 2022, Köpenhamn.
<http://www.rightsandwrongs1700.dk/>

CFP, Transnational nobilities in Europe (13th–20th centuries)", 30 juni–2 juli 2022, Tours, Frankrike.
<http://iulce.es/call-proposals-transnational-nobilities-europe-13th-20th-centuries/>

6th ENCOUNTER-konferensen, Stockholm, 1-4 juni, 2022. Mer information kommer.

Hunting and the Country House, Interdisciplinary Online Research Seminar, 19 oktober – 30 november 2021.
<https://encounter.network/news/3359-2/>

2.LITTERATUR

Böcker

Sydhavsøernes Herregårde. Lolland-Falster 1500-2020, av John Erichsen, Museum Lolland-Falster, 2021.

Gustav III:s samling. Arkitekturritningar från 1600-1800-talen, av Magnus Olausson, (Stockholm: Bokförlaget Stolpe, 2021).

Sofia. En drottningens liv, av Carin Bergström, Historiska Media, 2021.

Sartorial practices and social order in eighteenth-century Sweden. Fashioning difference, av Mikael Alm, Routledge, 2021.

Läckö slott. Dess historia, praktsalar och omgivning, av Catarina Gnosselius, Stiftelsen Läckö Slott, 2021.

Artiklar

The Controversy Around Agricultural Rationalization and Rural Communities in Post Second World War Sweden, *História Unicap*, ISSN 2359-2370, Vol. 8, <http://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1534160&dswid=6260>

Mäktiga murar. Nyköpingshus var länge ett ledande maktsäte i Sverige, av Mats Carlsson Lenart, *Kulturvärden* 3/2021.

Tidskrifter

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

Herrgårdsbegreppet 1703–2020

Fil. dr Carl Mikael Carlsson, Historiska institutionen, Uppsala universitet. Finansiär: Carl-Göran Adelswärds stiftelse.

Bränsleekonomi och skogshushållning under lilla istiden. En studie av Skoklosters slott

Professor Mattias Legnér, Konstvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet. Finansiär: Carl-Göran Adelswärds stiftelse.

Historisk skötsel av herrgårdens gröna kulturarv

Fil. dr Joakim Seiler, Institutionen för kulturvård, Göteborgs universitet. Finansiär: Carl-Göran Adelswärds stiftelse.

4.UTSTÄLLNINGAR

Människoöden på Svaneholm

<https://svaneholmsslott.se/museet-4/>.

Ostindiens rikedomar – en berättelse om det Svenska Ostindiska Companiet, porslinet, personerna och handelsstaden Göteborg. Gunnebo slott. <https://gunneboslott.se/inlagg/besok-slottet/>

1700-talets former på Röhsska museet

Ny basutställning, 24 april 2021

<https://svenskhistoria.se/1700-talets-former/>

På tapeten – Löfstad slotts tapetskatt, Löfstad slott

1 juni – 31 oktober 2021

<https://svenskhistoria.se/pa-tapeten-lofstad-slotts-tapetskatt/>

Nordiska myter på Nationalmuseum Jamtli

18 maj 2021 – 18 april 2022

<https://svenskhistoria.se/nordiska-myter/>

Korsettkriget – en kamp om kvinnlighetens former vid förra sekelskiftet

Kvinnohistoriskt museum, 31 maj 2021 – 24 april 2022

<https://svenskhistoria.se/korsettkriget-en-kamp-om-kvinnlighetens-former-vid-forra-sekelskiftet/>

5. ÖVRIGT

Carl-Göran Adelswårds stiftelse

Stöder forskning om skogsanvändning och herrgårdskultur. Sista ansökningsdag är 15/11.

<https://www.cgastiftelse.se/>

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning

stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt, för mer information, se

www.brandverket.se .

Ny serie i Axess TV - Bruken som byggde Sverige!

En gång var de Sveriges pulserande hjärta - bruken. Nu är de monument över en svunnen tid. I fyra avsnitt besöker Torbjörn Elensky och Marie Steinrud några av de järnbruk som byggde Sverige.

<https://via.tt.se/pressmeddelande/ny-serie-i-axess-tv---bruken-som-byggde-sverige?publisherId=1680387&releaseId=3306001>

Nätverket Trädgårdsmästare i historisk miljö

<https://www.gu.se/evenemang/tradgardsmastarkonferens-2021-digitala-plats>

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

6.HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Databasen innehåller omkring 1 900 000 uppgifter från ca 3 700 herrgårdar och 7 000 ståndsgårdar, samt om 180 000 personer.

Omkring 5 300 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-koordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

1) via hemsidans sökformulär på:

<https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , eller

2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu> .

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

På gång

Jag har nu avslutat arbetet med Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden" som täcker perioden ca 1560 till 1720. Hädanefter kommer jag gå igenom herrgårdsmonografier, särskilt från västra Sverige, där det saknas mer översiktliga verk om landskapens säteribildning. För tillfället lägger jag in data från landerier och malmgårdar.

Nyheter 2021

Oktober: 8 000 uppgifter från Sören Klingnéus Gods- och säteribildning i Närke under stormaktstiden.

Oktober: ca 30 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Östergötland, inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Augusti: ca 90 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Uppsala och Stockholms län inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Ca 35 000 uppgifter om innehavarna av kyrkoherdeboställen och komministerboställen i Härnösands stift, d.v.s. Jämtland, Härjedalen, Medelpad, Ångermanland, Norrbotten, Västerbotten och Lappland. Ett stort tack till **Simon Bergström-Grefve**, som lagt ned ett betydande arbete att föra in dessa uppgifter utifrån Bygdéns Härnösands stifts Herdaminne.

April: ca 30 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Södermanlands län" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Mars: ca 120 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Småland" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Nyheter 2020

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 90, 20211014

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande nära 1000 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

Nyheter 2021

Oktober: ca 30 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsen i Sverige under stormaktstiden, Östergötland, men uppgifter från tiden 1527 till ca 1720 inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

1.KONFERENSER

CFP, Den tredje Nordiska 1700-talskonferensen, "Rights and Wrongs in the 18th century", 24-27 augusti 2022, Köpenhamn.
<http://www.rightsandwrongs1700.dk/>

CFP, Transnational nobilities in Europe (13th–20th centuries)", 30 juni–2 juli 2022, Tours, Frankrike.
<http://iulce.es/call-proposals-transnational-nobilities-europe-13th-20th-centuries/>

6th ENCOUNTER-konferensen, Stockholm, 1-4 juni, 2022. Mer information kommer.

Hunting and the Country House, Interdisciplinary Online Research Seminar, 19 oktober – 30 november 2021.
<https://encounter.network/news/3359-2/>

Pleasures of imagination – art, architecture and aesthetics in 18th century Europe, 21–22 oktober 2021, <https://1700.fi/sv/tapahtumat/>

Servants in the eighteenth-century European country house, Online seminar, 28. October 2021, The Danish Research Centre for Manorial Studies. <https://encounter.network/news/servants-in-the-eighteenth-century-european-country-house/>

2.LITTERATUR

Böcker

Contes suédois. Les histoires de Charles-Gustave, av Charlotte Bellamy, 2021, <https://fr.ulule.com/contes-suedois-les-histoires-de-charles-gustave/>

Dutch experts in the early modern Swedish state. Employment strategies and knowledge building, 1560–1670, av Håkan Jakobsson, Department of History, Stockholm University, 2021,
<http://libris.kb.se/bib/4j6dlzsn2v0p8g6m>

Daily Lives and Daily Routines in the Long Eighteenth Century, av Gudrun Andersson och Jon Stobart (red.), Routledge, 2021.
<https://www.routledge.com/Daily-Lives-and-Daily-Routines-in-the-Long-Eighteenth-Century/Andersson-Stobart/p/book/9780367322571>

Maktens tal och talets makt: Kunglig maktlegitimering i Erik XIV:s och Johan III:s tid, av John Edman Ansell, 2021. <http://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1589918&dswid=7314>

Sveriges stormaktstid, av Dick Harrison, Historiska media, 2021.

Castles and Mansions in Schlesien 1815 to 1919, av Hans von Gaffron und Oberstradam, GGO Media AB, 2021. <https://www.ggo.se/castles-and-manors-in-schlesien/>

Artiklar

The Daily Routines of a Councilman in Early Nineteenth-Century Sweden, av Gudrun Andersson, i *Daily Lives and Daily Routines in the Long Eighteenth Century*, av Gudrun Andersson och Jon Stobart (red.), Routledge, 2021.

Life-stage, work and daily routines of the eighteenth-century Swedish elite: Johan Gabriel Oxenstierna's diaries, av Johanna Ilmakunnas, i *Daily Lives and Daily Routines in the Long Eighteenth Century*, av Gudrun Andersson och Jon Stobart (red.), Routledge, 2021.

From valet to smuggler. A micor-historical study of a french intermediary in Stockholm, 1775-1832, av Charlotte Bellamy och Anna Knutsson, *Nordic Historical Review* 27, 2018. "[From valet to smuggler: A micro-historical study of a French intermediary in Stockholm, 1775-1832](#)"

Karlslund - Kungligt skaffereri & kulturresevat, av Thorsten Sandberg, i *Gods & Gårdar*, oktober 2021.

Tidskrifter

Övrigt

"Till erinran om dem som där bott och verkat och sammanbragt samlingarna", *Slotts- och herrgårdsmuseer i Sverige under 1900-talet*, av Göran Ulväng. Rapport Nordiska museet, 2021.

<http://nordiskamuseet.diva-portal.org/smash/get/diva2:1602440/FULLTEXT02.pdf>

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

Människoöden på Svaneholm

<https://svaneholmsslott.se/museet-4/>.

Ostindiens rikedomar – en berättelse om det Svenska Ostindiska Companiet, porslinet, personerna och handelsstaden Göteborg.

Gunnebo slott. <https://gunneboslott.se/inlagg/besok-slottet/>

1700-talets former på Röhsska museet

Ny basutställning, 24 april 2021

<https://svenskhistoria.se/1700-talets-former/>

På tapeten – Löfstad slotts tapetskatt, Löfstad slott

1 juni – 31 oktober 2021

<https://svenskhistoria.se/pa-tapeten-lofstad-slotts-tapetskatt/>

Nordiska myter på Nationalmuseum Jämtli

18 maj 2021 – 18 april 2022

<https://svenskhistoria.se/nordiska-myter/>

Korsettkriget – en kamp om kvinnlighetens former vid förra sekelskiftet

Kvinnohistoriskt museum, 31 maj 2021 – 24 april 2022

<https://svenskhistoria.se/korsettkriget-en-kamp-om-kvinnlighetens-former-vid-forra-sekelskiftet/>

5.ÖVRIGT

Rural Voices – The Rural Museums Network Seminar Series

<https://www.ruralhistory.eu/newsletter/2021/rhn-2021-103>

Riddarhusets kulturprogram.

26 OKTOBER kl. 18.00 – 19.00

Entreprenörskap och nationsformering: Bilden av svenska snillen och företagare, Anders Houltz, docent och forskningschef vid Centrum för Näringslivshistoria

Vapensköldarnas berättelser om innovation och företagande, Magnus Bäckmark, riddarhusgenealog

9 NOVEMBER kl. 18.00 – 19.00

Adelskvinnorna som kämpade för fred och demokrati. Om Fogelstadgruppen och kvinnlig rösträtt 100 år, Ulrika Knutson, författare

16 NOVEMBER kl. 18.00 – 19.00

Blått blod och makabra mord, Niklas Natt och Dag, författare

<https://www.riddarhuset.se/aktuellt/kalender/>

Uppsala seminarium i socialhistoria.

19 oktober, 14.15–16.00

Jonas Monié Nordin, docent i historisk arkeologi, forskare vid Stockholms universitet. *Samisk historia i Mellansverige och sockenlappsinstitutionens uppkomst under tidigmodern tid. Historiskarkeologiska perspektiv.*

Lokal: Cassiopeia, Kyrkogårdsgatan 8A (Gamla Observatoriet) eller Zoom
<https://uu-se.zoom.us/j/65237804869>

30 november, 14.15–16.00

Henrik Forsberg, postdoktor Umeå universitet: *Nöd i Norden: kontakter och kontraster mellan Västerbotten och Österbotten under 1860-talets misär.*

Lokal: Cassiopeia, Kyrkogårdsgatan 8A (Gamla Observatoriet) eller Zoom
<https://uu-se.zoom.us/j/65237804869>

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning

stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt, för mer information, se www.brandverket.se.

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Databasen innehåller omkring 1 900 000 uppgifter från ca 3 700 herrgårdar och 7 000 ståndsgårdar, samt om 180 000 personer.

Omkring 5 300 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-koordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

1) via hemsidans sökformulär på:

<https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , eller

2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu> .

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

På gång

Under 2020 inleddes arbetet med att lägga in uppgifter från Almquists "Frälsegodsen i Sverige under stormaktstiden" som täcker perioden ca 1560 till 1720. För närvarande går jag igenom Östergötlands säterier, vilket jag hoppas skall bli färdigt under hösten 2021.

Nyheter 2021

Oktober: ca 30 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsen i Sverige under stormaktstiden, Östergötland, inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Augusti: ca 90 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsen i Sverige under stormaktstiden, Uppsala och Stockholms län inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Ca 35 000 uppgifter om innehavarna av kyrkoherdeboställen och komministerboställen i Härnösands stift, d.v.s. Jämtland, Härjedalen, Medelpad, Ångermanland, Norrbotten, Västerbotten och Lappland. Ett stort tack till **Simon Bergström-Grefve**, som lagt ned ett betydande arbete att föra in dessa uppgifter utifrån Bygdéns Härnösands stifts Herdaminne.

April: ca 30 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Södermanlands län" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Mars: ca 120 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Småland" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Nyheter 2020

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 89, 20210902

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande nära 1000 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP, Den tredje Nordiska 1700-talskonferensen, "Rights and Wrongs in the 18th century", 24-27 augusti 2022, Köpenhamn.
<http://www.rightsandwrongs1700.dk/>

CFP, Transnational nobilities in Europe (13th–20th centuries)", 30 juni–2 juli 2022, Tours, Frankrike.
<http://iulce.es/call-proposals-transnational-nobilities-europe-13th-20th-centuries/>

6th ENCOUNTER-konferensen, Stockholm, 1-4 juni, 2022. Mer information kommer.

Pleasures of imagination – art, architecture and aesthetics in 18th century Europe, 21–22 oktober 2021, <https://1700.fi/sv/tapahtumat/>

Servants in the eighteenth-century European country house, Online seminar, 28. October 2021, The Danish Research Centre for Manorial Studies. <https://encounter.network/news/servants-in-the-eighteenth-century-european-country-house/>

2.LITTERATUR

Böcker

Women at the Early Modern Swedish Court, av Fabian Persson, Amsterdam University Press, 2021.

<https://www.aup.nl/en/book/9789463725200/women-at-the-early-modern-swedish-court>

Monument, minne, museum. Stockholms slott under det långa 1900-talet, av Rebecka Millhagen Adelswärd, Acta Universitatis Upsaliensis, 2021, <http://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1572432&dswid=-1246>

Tyrannens tid. Om Sverige under Karl XII, av Magnus Västerbro, Albert Bonniers Förlag, 2021

Brittiska flottan i Östersjön, av Nils Modig, Universus Academic Press, 2021

Survival and Revival in Sweden's Court and Monarchy, 1718–1930, av Fabian Persson, Palgrave, 2020
<https://www.palgrave.com/gp/book/9783030526467>

Artiklar

Tidskrifter

Övrigt

Thorönsborg. En studie om gårds- och tjänstefolk på herrgården Thorönsborg under perioden 1807–1899, av Malin Mörner, Karlsatds universitet 2021. <http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1557920&dswid=4633>

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

Människoöden på Svaneholm

<https://svaneholmsslott.se/museet-4/>.

Ostindiens rikedomar – en berättelse om det Svenska Ostindiska Companiet, porslinet, personerna och handelsstaden Göteborg. Gunnebo slott. <https://gunneboslott.se/inlagg/besok-slottet/>

1700-talets former på Röhsska museet

Ny basutställning, 24 april 2021

<https://svenskhistoria.se/1700-talets-former/>

På tapeten – Löfstad slotts tapetskatt, Löfstad slott

1 juni – 31 oktober 2021

<https://svenskhistoria.se/pa-tapeten-lofstad-slotts-tapetskatt/>

Drömmarnas park – barockens längtan efter prakt, lust och nöje, Skoklosters slott

5 juni – 31 augusti 2021

<https://svenskhistoria.se/drommarnas-park-barockens-langtan-efter-prakt-lust-och-noje/>

Nordiska myter på Nationalmuseum Jamtli

18 maj 2021 – 18 april 2022

<https://svenskhistoria.se/nordiska-myter/>

Korsettkriget – en kamp om kvinnlighetens former vid förra sekelskiftet

Kvinnohistoriskt museum, 31 maj 2021 – 24 april 2022

<https://svenskhistoria.se/korsettkriget-en-kamp-om-kvinnlighetens-former-vid-forra-sekelskiftet/>

5.ÖVRIGT

Symposium om Lag och rätt den 5 september 2021

Den 5 september kl. 10-14 genomförs Riddarhusets och Genealogiska Föreningens årliga genealogiska symposium. Årets tema är "Lag och rätt" och symposiet äger rum digitalt via Zoom. Michael Lundholm är moderator och programmet är som följer:

Martin Sunnvist: Ätten och rätten – det adliga släktbegreppet.

Kirsi Salonen: Fromma begäran och oäkta äktenskap – svenskt frälse inför det påvliga penitentiareämbetet under senmedeltiden.

Elsa Trolle Önnerfors: Om hovrätterna som adelns domstol och om testamentsmålen.

Martin Dackling: Att konservera godsens vid släkten – svenska fideikommiss under 400 år.

Göran Mörner: Allt du vill veta om §37-ätter men inte vågar fråga.

Christian Pfeiff: Riddarhusets stiftelser.

https://www.genealogi.net/symposium-om-lag-och-ratt-den-5-september-2021/?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=GF-aktuellt+8%2F2021+Medlemsinformation

Uppsala högre seminarium i agrarhistoria hösten2021

Onsdagen den 8 september kl. 13:00–15:00 Clas Tollin (Avdelningen för agrarhistoria) Bokpresentation: Sveriges kartor och lantmätare 1628 till 1680, från idé till tolv tusen kartor

Onsdagen den 22 september kl. 13:00–15:00
Martin Andersson (Avdelningen för agrarhistoria & University of Cambridge) Husmän och annat fattigt arbetsfolk

Onsdagen den 6 oktober kl. 13:00–15:00
Kristofer Jupiter (Avdelningen för agrarhistoria) & Anders Wästfelt (Kulturgeografi, Stockholms universitet) Trädssystem och jordbrukets effektivitet

Onsdagen den 20 oktober kl. 13:00–15:00
Patrick Svensson (Avdelningen för agrarhistoria), Cristina Prytz (dito) & Anna Westin (Centrum för biologisk mångfald) Människor i brytningstid: presentation av ett nytt forskningsprojekt

Onsdagen den 3 november kl. 13:00–15:00
Henning Bovenkerk (Universitet Münster) Age, family and consumption: Material culture of rural households, 17th and 18th centuries. På engelska.

Onsdagen den 17 november kl. 13:00–15:00
Martin Dackling (Historia, Lunds universitet), Magnus Bergsman (dito), Brita Planck (Västergötlands museum) & Göran Ulväng (Ekonomisk historia, Uppsala universitet) Fideikommiss i Sverige under 400 år: presentation av ett pågående forskningsprojekt

Onsdagen den 1 december kl. 13:00–15:00
Ann-Catrin Östman (Historia, Åbo akademi) Bosättning eller avvisning? Om klass, språk och inflyttning till en svenskspråkig jordbruksbygd i Finland under 1800-talet

Onsdagen den 15 december kl. 13:00–15:00

Anna Locke (Historia Göteborgs universitet) Presentation av en ny avhandling: Förhandlingen om jorden: Lantbruksnämnden, de oönskade jordköparna och den stora strukturomvandlingen av Sveriges jordbruk 1945–1980

Onsdagenden 11 januari kl. 13:00–15:00

Anna Andreasson Sjögren (Arkeologi, Stockholms universitet) Presentation av en ny avhandling: Medeltida trädgårdskultur i Sverige

Höstens samtliga seminarier hålls digitalt (via Zoom) och är öppna för alla intresserade – VÄRMT VÄLKOMNA!

Martin Andersson martin.a.andersson@slu.se

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt, för mer information, se www.brandverket.se.

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center for herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/>.

Efter ett långt och hårt arbete av mina medarbetare Krister Sandh och Gustav Boström är nu kartsökningsfunktionen på plats.

Omkring 5 300 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-koordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel

äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

1) via hemsidans sökformulär på:

<https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , eller

2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu> .

Om du söker via sökformuläret kan du kombinera omkring 20 olika fält. Vill du veta var Magnus Gabriel de la Gardies herrgårdar låg? Skriv då in *Magnus Gabriel* i fältet "Namn" och *De la Gardie* i fältet "Efternamn". Vill du veta vilka gårdar som innehades av grevar i Uppland? Skriv då *Greve* i fältet "Titel familj" och välj "Uppland" i landskapslistan. Vill du veta var vilka herrgårdar som var fideikommiss? Skriv då in *Fideikommiss* i fältet "Typ av transaktion". Eller vill du veta var alla bruk i Sverige låg? Lägg då in *Bruk* i fältet "Jordnatur".

Vid samtliga sökningar kommer en lista med alla gårdar och en karta över var alla gårdarna ligger ("visa på karta"). Tryck på gårdsnamnet och du får information om respektive gårds ägarlängd och storlek, Sueciabilder och lantmäterikartor.

Det är min förhoppning att även andra arkiv, museer och institutioner med herrgårdsmaterial (fotografier, uppmätningar, kartor, arkivalier) på sikt kan ansluta sig till TORA, så att man vid sökningar får tillgång till fler källor till respektive gårds och släkts historia.

Det återstår också att förse övriga ca 5 000 herr- och ståndsgårdar i Databasen Sveriges Herrgårdar med TORA-koordinater.

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 900 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, och rymmer omkring 180 000 personer.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

På gång

Under 2020 inleddes arbetet med att lägga in uppgifter från Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden" som täcker perioden ca 1560 till 1720. För närvarande går jag igenom Östergötlands säterier, vilket jag hoppas skall bli färdigt under hösten 2021.

Nyheter 2021

Augusti: ca 90 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Uppsala och Stockholms län inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Ca 35 000 uppgifter om innehavarna av kyrkoherdeboställen och komministerboställen i Härnösands stift, d.v.s. Jämtland, Härjedalen, Medelpad, Ångermanland, Norrbotten, Västerbotten och Lappland. Ett stort tack till **Simon Bergström-Grefve**, som lagt ned ett betydande arbete att föra in dessa uppgifter utifrån Bygdéns Härnösands stifts Herdaminne.

April: ca 30 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Södermanlands län" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Mars: ca 120 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Småland" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Nyheter 2020

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 88, 20210811

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande nära 1000 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

Nyheter 2021

Augusti: ca 90 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsen i Sverige under stormaktstiden, Uppsala och Stockholms län inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Ca 35 000 uppgifter om innehavarna av kyrkoherdeboställen och komministerboställen i Jämtland, Härjedalen, Medelpad, Ångermanland, Norrbotten, Västerbotten och Lappland, omfattande omkring 6 000 präster och prästfruar. Ett stort tack till **Simon Bergström-Grefve**, som lagt ned ett betydande arbete att föra in dessa uppgifter från Bygdéns Härnösands stifts Herdaminne. Vi tar tacksamt emot korrigeringar och kompletteringar.

1.KONFERENSER

CFP, Transnational nobilities in Europe (13th–20th centuries)", 30 juni–2 juli 2022, Tours, Frankrike.

<http://iulce.es/call-proposals-transnational-nobilities-europe-13th-20th-centuries/>

6th ENCOUNTER-konferensen, Stockholm, 1-4 juni, 2022. Mer information kommer.

Servants in the eighteenth-century European country house, Online seminar, 28. October 2021, The Danish Research Centre for Manorial Studies. <https://encounter.network/news/servants-in-the-eighteenth-century-european-country-house/>

Tjenestefolk på herregården i det lange 1700-tal, Online-seminarium 26 augusti 2021, Dansk Center for Herregårdsforskning.

<https://herregaardsforskning.dk/webinar-tjenestefolk-paa-herregaarden-lange-1700-tal/>

2.LITTERATUR

Böcker

Makt och skaparkraft. En antologi om den makalösa Christina Piper, av Mia Gröndahl och Helena Rietz (red.), Gröndahl & Rietz, 2021.

Det Medeltida Sverige. Uppland. Lagunda och Åsunda härader, Enköpings stad, av Hanna Källström, Riksarkivet 2021.

Demografi och herrgårdar 1700–1900: En undersökning om de adliga ätterna Rappe, Spens och Stedt, av Philip Bouvin, C-uppsats, Ekonomisk-historiska institutionen, Uppsala universitet, <http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1577367/FULLTEXT01.pdf>

Kulturell turism. En historisk översikt och analys om kulturarvsturism i Sverige, av Richard Pettersson, Bokförlaget h:ström, 2021

Århundradets kärleksskandal, av Mia Gröndahl, Gröndahl & Rietz 2021.

Sofia Magdalena. Kärlek, revolutioner och mord, av Claes Rainer, Bokförlaget Langenskiöld, 2021.

Jägare och redskap. Från koja till slott, av Peder Lamm, Bokförlaget Langenskiöld, 2021.

Artiklar

Transformationer av ett ädelt förflutet. Stockholms herrgårdar som vårdinstitutioner, av Ulrich Lange & Sebastian Ulvsgård, *Bebyggelsehistorisk tidskrift* nr 80, 2021.

Carl Gustaf Tessin. Konstälskaren som fick sälja sin samling, av Thorsten Sandberg, i *Populär historia* 8/2021.

Tidskrifter

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

Ostindiens rikedomar – en berättelse om det Svenska Ostindiska Companiet, porslinet, personerna och handelsstaden Göteborg. Gunnebo slott. <https://gunneboslott.se/inlagg/besok-slottet/>

1700-talets former på Röhsska museet

Ny basutställning, 24 april 2021

<https://svenskhistoria.se/1700-talets-former/>

På tapeten – Löfstad slotts tapetskatt, Löfstad slott

1 juni – 31 oktober 2021

<https://svenskhistoria.se/pa-tapeten-lofstad-slotts-tapetskatt/>

Drömmarnas park – barockens längtan efter prakt, lust och nöje, Skoklosters slott

5 juni – 31 augusti 2021

<https://svenskhistoria.se/drommarnas-park-barockens-langtan-efter-prakt-lust-och-noje/>

Nordiska myter på Nationalmuseum Jamtli

18 maj 2021 – 18 april 2022

<https://svenskhistoria.se/nordiska-myter/>

Korsettkriget – en kamp om kvinnlighetens former vid förra sekelskiftet

Kvinnohistoriskt museum, 31 maj 2021 – 24 april 2022

<https://svenskhistoria.se/korsettkriget-en-kamp-om-kvinnlighetens-former-vid-forra-sekelskiftet/>

5.ÖVRIGT

1700-talsveckan i Skara den 9–17 augusti 2021

Sommarens stora 1700-talsevent anordnas av Västergötlands museum i Skara. "Under 8 dagar i augusti uppmärksammar, fördjupar och lär vi oss mer om århundradet vi alla älskar! Du kan lära dig att sy som på 1700-talet, — 2 — att klippa siluetter som på 1700-talet, att charma, dricka brunn och dansa som på 1700-talet. Och naturligtvis att festa som på 1700-talet!". Utöver detta kan deltagarna även njuta av stadsvandringar, musik, och intressanta föreläsningar. <https://vastergotlandsmuseum.se/1700-talsveckan-i-skara>

Föreningen för dendrologi och parkvård, program 2021

28 augusti, Heldagsutflykt till slottsparken vid Mälaren, preliminärt Sjöö, Fånö, Almare Stäket och Rosersberg, lördagen den 29 augusti. Reseledare: Börje Drakenberg och Hans Peter Hedlund. Program utsänds inom kort.

20-27 september, Till Sankt Petersburg gör vi en veckolång resa måndagen den 20 september till måndagen den 27 september. Vi kommer att besöka bl a det berömda Komarovinstitutets botaniska trädgård och arboretum och Vetenskapsakademiens trädgård i Sankt Petersburg samt sommarpalatset Peterhof och slottsparken vid Tsarskoje Selo utanför staden. Även gott om tillfällen till besök av historiska och kulturella sevärdheter.

Oktober, En förhoppningsvis vacker höstdag bilar vi till Sparreholm i det fagra Sörmland och guidas runt i ett gammalt ekhagsreservat. Vi får också njuta av Sveriges längsta lindallé och andra rariteter i trakten.

19 november, Årets temadag (uppskjuten från 2020) går av stapeln fredagen den 19 november kl 9.00–16.00 under rubriken "Trädsjukdomar – hot och bot" med presentationer rörande aktuella sjukdomar och insektsangrepp och vad som kan göras för en sundare trädförvaltning.

Läs mer på: <https://www.dendrologerna.se/>

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt, för mer information, se www.brandverket.se .

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center for herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Efter ett långt och hårt arbete av mina medarbetare Krister Sandh och Gustav Boström är nu kartsökningsfunktionen på plats.

Omkring 5 300 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-koordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

1) via hemsidans sökformulär på:

<https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , eller

2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu> .

Om du söker via sökformuläret kan du kombinera omkring 20 olika fält. Vill du veta var Magnus Gabriel de la Gardies herrgårdar låg? Skriv då in *Magnus Gabriel* i fältet "Namn" och *De la Gardie* i fältet "Efternamn". Vill du veta vilka gårdar som innehades av grevar i Uppland? Skriv då *Greve* i fältet "Titel familj" och välj "Uppland" i landskapslistan. Vill du veta var vilka herrgårdar som var fideikommiss? Skriv då in *Fideikommiss* i fältet "Typ av transaktion". Eller vill du veta var alla bruk i Sverige låg? Lägg då in *Bruk* i fältet "Jordnatur".

Vid samtliga sökningar kommer en lista med alla gårdar och en karta över var alla gårdarna ligger ("visa på karta"). Tryck på gårdsnamnet och du får information om respektive gårds ägarlängd och storlek, Sueciabilder och lantmäterikartor.

Det är min förhoppning att även andra arkiv, museer och institutioner med herrgårdsmaterial (fotografier, uppmätningar, kartor, arkivalier) på sikt kan ansluta sig till TORA, så att man vid sökningar får tillgång till fler källor till respektive gårds och släkts historia.

Det återstår också att förse övriga ca 5 000 herr- och ståndsgårdar i Databasen Sveriges Herrgårdar med TORA-koordinater.

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 900 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, och rymmer omkring 180 000 personer.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

På gång

Under 2020 inleddes arbetet med att lägga in uppgifter från Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden" som täcker perioden ca 1560 till 1720. För närvarande går jag igenom Östergötlands säterier, vilket jag hoppas skall bli färdigt under hösten 2021.

Nyheter 2021

Augusti: ca 90 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Uppsala och Stockholms län inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Ca 35 000 uppgifter om innehavarna av kyrkoherdeboställen och komministerboställen i Härnösands stift, d.v.s. Jämtland, Härjedalen, Medelpad, Ångermanland, Norrbotten, Västerbotten och Lappland. Ett stort tack till **Simon Bergström-Grefve**, som lagt ned ett betydande arbete att föra in dessa uppgifter utifrån Bygdéns Härnösands stifts Herdaminne.

April: ca 30 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Södermanlands län" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Mars: ca 120 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Småland" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Nyheter 2020

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 87, 20210618

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande nära 1000 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP, Transnational nobilities in Europe (13th–20th centuries)", 30 juni–2 juli 2022, Tours, Frankrike.

<http://iulce.es/call-proposals-transnational-nobilities-europe-13th-20th-centuries/>

6th ENCOUNTER-konferensen, Stockholm, 1-4 juni, 2022. Mer information kommer.

Servants in the eighteenth-century European country house, Online seminar, 28. October 2021, The Danish Research Centre for Manorial Studies. <https://encounter.network/news/servants-in-the-eighteenth-century-european-country-house/>

Tjenestefolk på herregården i det lange 1700-tal, Online-seminarium 26 augusti 2021, Dansk Center for Herregårdsforskning.

<https://herregaardsforskning.dk/webinar-tjenestefolk-paa-herregaarden-lange-1700-tal/>

2.LITTERATUR

Böcker

Svaneholm. Människor, minnen, myter, av Carin Bergström, Håkan Cerne och John Wickman, Kira förlag, 2021.

Skokloster. Ett slotts dolda historia, av Petter Inedahl, Carlssons, 2021.

Sveriges kartor och lantmätare 1628 till 1680, av Clas Tollin, Kungl. Vitterhetsakademien, 2021

Stadens sociala ordning. Stånd och klass i Malmö under sjuttonhundratalet, av Lars Edgren. Studia historica Lundensia 34, 2021.

När andra ser. Gravmonument, social praktik och aktörskollektiv under 1100- och 1200-talen i Vänerlandskapet, av Anna Nyqvist Thorsson, Institutionen för historiska studier, Göteborgs universitet, 2021.

Förmedling av mönsterförlagor för stickning och virkning. Medierna, marknaden och målgruppen i Sverige vid 1800-talets mitt, av Hanna Bäckström, Konstvetenskapliga institutionen, Uppsala, 2021.

Från dansk krigstjänst 1848–1849. Gustaf Envalls dagbok och artilleriofficeren Carl Fredrik Wilhelm Gripenbergs berättelse, av Lars Ericson Wolke, Kungliga Samfundet för utgivande av handskrifter rörande Skandinaviens historia, 2021.

En synnerligen vacker och blomstrande stad. Historisk-arkeologiska perspektiv på Norrköpings äldre historia (ca 1000-1800), av Peter Carelli, Ekström & Garay, 2021.

Artiklar

Lillklockan klämtar till storsläktens döm – ett bidrag till de uppländska släkterna Printz och Graan, av Björn Järhult, *Släkt och Hävd* 2/2021.

Tidskrifter

CFP: Kulturmiljöer – en oersättlig del av vår existens eller en onödig barlast?

Temanummer om kulturvärdenas plats i samhällsplaneringen,
Bebyggelsehistorisk tidskrift 82/2022. Läs mer:
http://media.bebyggelsehistoria.org/2021/05/BHT-Call_for_paper.pdf

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

För familjens bästa? Adliga arvsstrategier under ståndssamhällets upplösning.

Under 1800-talets första hälft upplöstes successivt det gamla ståndssamhället och adeln miste de flesta av sina gamla privilegier. Modern forskning visar att adeln trots detta lyckades upprätthålla sin ställning som en ekonomisk överklass åtminstone fram till sekelskiftet 1900 – men inte hur det gick till. Detta projekt avser att förklara adelns kvardröjande ekonomiska maktposition genom en detaljerad analys av arvsstrategier inom den svenska adeln under perioden 1810-1914. Med utgångspunkt i bouppteckningar, arvskiften och testamenten studeras adliga arvsförhållanden och hur arvet påverkades av bland annat arvingarnas kön och vilken typ av egendom som fanns i boet. En övergripande fråga är om arvsfördelningen präglades av en strikt jämlikhet mellan arvingarna eller om det tvärtom fanns en strävan att hålla samman egendom i händerna på en arvinge. Resultaten bidrar till en ökad förståelse av dels den svenska samhällsomvandlingen under 1800-talet ur ett socialt och ekonomiskt perspektiv, dels vilka strategier som en utmanad elit nyttjade för att hantera egendom i syfte att upprätthålla sin samhällsposition. Projektledare är Martin Dackling, Lunds universitet. Finansiär: Handelsbankens forskningsstiftelser.

Årsta i Österhaninge – herrgårdshistoria och rörlig adelskultur 1550-1703.

Fil. dr Anna Röst vid Stockholms universitet har beviljats ett forskningsstipendium av Brandverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning för projektet *Årsta i Österhaninge – herrgårdshistoria och rörlig adelskultur 1550-1703*. Det nuvarande Årsta är byggt ca 1660. Spåren av en äldre bebyggelse – det s k "Gamla Årsta" har undersökts arkeologiskt vid tre tillfällen men flera frågetecken kvarstår. Projektets syfte är att tvärvetenskapligt öka kunskapen om Årstas bebyggelsehistoria och att bidra till diskussionen om adlig bebyggelse, identitet samt rumslig och social rörelse under tidigmodern tid.

4.UTSTÄLLNINGAR

Ostindiens rikedomar – en berättelse om det Svenska Ostindiska Companiet, porslinet, personerna och handelsstaden Göteborg. Gunnebo slott.

<https://gunneboslott.se/inlagg/besok-slottet/>

1700-talets former på Röhsska museet

Ny basutställning, 24 april 2021

<https://svenskhistoria.se/1700-talets-former/>

Nordiska myter på Nationalmuseum Jamtli

18 maj 2021 – 18 april 2022

<https://svenskhistoria.se/nordiska-myter/>

Korsettkriget – en kamp om kvinnlighetens former vid förra sekelskiftet

Kvinnohistoriskt museum, 31 maj 2021 – 24 april 2022

<https://svenskhistoria.se/korsettkriget-en-kamp-om-kvinnlighetens-former-vid-forra-sekelskiftet/>

5.ÖVRIGT

1700-talsveckan i Skara den 9–17 augusti 2021

Sommarens stora 1700-talsevent anordnas av Västergötlands museum i Skara. "Under 8 dagar i augusti uppmärksammar, fördjupar och lär vi oss mer om århundradet vi alla älskar! Du kan lära dig att sy som på 1700-talet, — 2 — att klippa siluetter som på 1700-talet, att charma, dricka brunn och dansa som på 1700-talet. Och naturligtvis att festa som på 1700-talet!". Utöver detta kan deltagarna även njuta av stadsvandringar, musik, och intressanta föreläsningar. <https://vastergotlandsmuseum.se/1700-talsveckan-i-skara>

Föreningen för dendrologi och parkvård, program 2021

28 augusti, Heldagsutflykt till slottsparker vid Mälaren, preliminärt Sjöö, Fånö, Almare Stäket och Rosersberg, lördagen den 29 augusti. Reseledare: Börje Drakenberg och Hans Peter Hedlund. Program utsänds inom kort.

20-27 september, Till Sankt Petersburg gör vi en veckolång resa måndagen den 20 september till måndagen den 27 september. Vi kommer att besöka bland annat det berömda Komarovinstitutets botaniska trädgård och arboretum och Vetenskapsakademiens trädgård i Sankt Petersburg samt sommarpalatset Peterhof och slottsparken vid Tsarskoje Selo utanför staden. Även gott om tillfällen till besök av historiska och kulturella sevärdheter.

Oktober, En förhoppningsvis vacker höstdag bilar vi till Sparreholm i det fagra Sörmland och guidas runt i ett gammalt ekhagsreservat. Vi får också njuta av Sveriges längsta lindallé och andra rariteter i trakten.

19 november, Årets temadag (uppskjuten från 2020) går av stapeln fredagen den 19 november kl 9.00–16.00 under rubriken "Trädsjukdomar – hot och bot" med presentationer rörande aktuella sjukdomar och insektsangrepp och vad som kan göras för en sundare trädförvaltning.

Läs mer på: <https://www.dendrologerna.se/>

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt, för mer information, se www.brandverket.se .

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center for herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Efter ett långt och hårt arbete av mina medarbetare Krister Sandh och Gustav Boström är nu kartsökningsfunktionen på plats.

Omkring 5 300 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-koordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

1) via hemsidans sökformulär på:

<https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , eller

2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu> .

Om du söker via sökformuläret kan du kombinera omkring 20 olika fält. Vill du veta var Magnus Gabriel de la Gardies herrgårdar låg? Skriv då in *Magnus Gabriel* i fältet "Namn" och *De la Gardie* i fältet "Efternamn". Vill du veta vilka gårdar som innehades av grevar i Uppland? Skriv då *Greve* i fältet "Titel familj" och välj "Uppland" i landskapslistan. Vill du veta var vilka herrgårdar som var fideikommiss? Skriv då in *Fideikommiss* i fältet "Typ av transaktion". Eller vill du veta var alla bruk i Sverige låg? Lägg då in *Bruk* i fältet "Jordnatur".

Vid samtliga sökningar kommer en lista med alla gårdar och en karta över var alla gårdarna ligger ("visa på karta"). Tryck på gårdsnamnet och du får information om respektive gårds ägarlängd och storlek, Sueciabilder och lantmäterikartor.

Det är min förhoppning att även andra arkiv, museer och institutioner med herrgårdsmaterial (fotografier, uppmätningar, kartor, arkivalier) på sikt kan ansluta sig till TORA, så att man vid sökningar får tillgång till fler källor till respektive gårds och släkts historia.

Det återstår också att förse övriga ca 5 000 herr- och ståndsgårdar i Databasen Sveriges Herrgårdar med TORA-koordinater.

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 800 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om ca 170 000 personer.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett

databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

På gång

Under 2020 inleddes arbetet med att lägga in uppgifter från Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden" som täcker perioden ca 1560 till 1720. För närvarande går jag igenom Stockholms och Uppsala läns säterier, vilket jag hoppas skall bli färdigt under våren 2021. Under 2021 fortsätter jag med Östergötland.

Nyheter 2021

April: ca 30 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Södermanlands län" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Mars: ca 120 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Småland" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Nyheter 2020

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 86, 20210524

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är

sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande nära 1000 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

Tjenestefolk på herregården i det lange 1700-tal, Online-seminarium 26 augusti 2021, Dansk Center for Herregårdsforskning.

Tjenestefolkenes historie på herregården og undersøgelsen af deres dagligdag, opgaver og samliv med herskabet i tiden før det 19. århundrede er både i dansk og nordisk forskning et voksende forskningsfelt. På seminaret vil oplægsholdere fra Sverige, Danmark og Finland præsentere eksempler på forskning i de interne strukturer på herregården og livet for det personale, der dannede ryggraden i den store husholdning på herregården, samtidig med at herregården dannede rammen om tjenestefolkenes liv, både under og efter arbejdstid.

<https://herregaardsforskning.dk/webinar-tjenestefolk-paa-herregaarden-lange-1700-tal/>

Rural History 2021, 23–26 augusti, Uppsala, Sverige.

<https://www.ruralhistory2021.se/>

2.LITTERATUR

Böcker

Gustaf III - Det offentliga barnet. En prins retoriska och politiska fostran, av Marie-Christine Skuncke, 1993, finns nu i Litteraturbanken:

<https://litteraturbanken.se/f%C3%B6rfattare/SkunckeMC/titlar/GustafIII/sida/7/faksimil?om-boken>

Artiklar

Tidskrifter

CFP: Kulturmiljöer – en oersättlig del av vår existens eller en onödig barlast?

Temanummer om kulturvärdenas plats i samhällsplaneringen, Bebyggelsehistorisk tidskrift 82/2022. Läs mer:

http://media.bebyggelsehistoria.org/2021/05/BHT-Call_for_paper.pdf

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

Efterlysning: Herrgårdar och vinbergssnäckan

Undertecknad håller på att skriva en kulturhistorisk översikt om vinbergssnäckan (*Helix pomatia*) odling och användning vid svenska herrgårdar och andra herresäten. Ännu vid förra sekelskiftet var artens utbredning begränsad till herrgårdsparker i sydligaste Sverige och Mälardalen. Källmaterialet om dess användning är emellertid sparsamt och det är ogörligt att i dessa pandemiska tider gå igenom all den herrgårdslitteratur, memoarer och annat som getts ut. Därför vänder vi oss till mottagare av detta newsletter för att få tips om litteratur eller andra källor där vinbergssnäckorna konkret omnämns, i synnerhet deras användning i köket (På Bäckaskog serverades Karl XVI ragu på vinbergssnäckor och champinjoner) eller om dess odling i herrgårdsparker (det finns uppgifter om äggen sändes mellan gårdarna i brev). Lekte barn med snäckskalerna? Har ni kunskaper om detta skicka litteraturtips till Ingvar Svanberg på ingvar.svanberg@ires.uu.se

4.UTSTÄLLNINGAR

1700-talets former på Röhsska museet

Ny basutställning, 24 april 2021

<https://svenskhistoria.se/1700-talets-former/>

Nordiska myter på Nationalmuseum Jamtli

18 maj 2021 – 18 april 2022

<https://svenskhistoria.se/nordiska-myter/>

5.ÖVRIGT

Leufsta bruks 250 kartor digitaliserade

Leufsta Bruksarkiv har digitaliserat 250 gårdskartor som kan sökas och beses på plattformen [Alvin](#). Digitaliseringen har skett med stöd av Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning.

Leufsta Bruksarkiv, som ägs och drivs av Lövsta Bygderåd i samarbete med Stiftelsen Leufsta, är ett lokalhistoriskt arkiv som ligger i Lövstabruk, norra Uppland. Här förvaras bruksarkiv från de flesta av de norduppländska järnbruken, såsom Leufsta bruk, Österby bruk och Gimo bruk. Här förvaras även företagsarkiv med koppling till bruksföretagen samt föreningsarkiv, byarkiv och personarkiv med koppling till Lövstabruk. Det sammanlagda beståndet innehåller ca 500 hyllmeter arkivmaterial från ett femtiotal arkivbildare. Huvuduppgiften är att vårda, tillhandahålla och levandegöra arkivmaterialet i syfte att främja lokalhistorisk forskning. De flesta av arkiven är sökbara via hemsidan <https://www.leufstaarkivet.se/>, samt via NAD, [Nationella Arkivdatabasen](#).

Lantmäteriets kartor fria att ladda ned

Nu är Lantmäteriverkets över 1 miljon historiska kartor tillgängliga för alla. Tidigare har Lantmäteriet tagit ut en kostnad vid beställning av bilder från tjänsten "historiska kartor". Nu är det helt gratis att beställa en högupplöst digital kopia.

<https://www.lantmateriet.se/historiskakartor>

Böcker om svenskar i utlandet på Mats Rehnströms antikvariat

Svenskar i utlandet är temat för vårt nyutlägg denna vecka på antikvariat.net. Det är ett återkommande specialområde där det ryms många olika typer av skrifter och där äldre tryck blandas med särtryck och relativt nyutkomna böcker. Inte minst ryms det väldigt väsensskilda öden och många olika slags resenärer i materialet.

Här finns exempel på Linnélärjungar och andra forskningsresande, soldater

på fälttåg, diplomater och affärsmän, studenter på resa och grand tour-resenärer samt emigranter. Några verk rör den svenska kolonin Nya Sverige i Delaware och andra St. Barthélemy i Västindien.

[Klicka här för att se de nyutlagda böckerna.](#)

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning

stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt, för mer information, se

www.brandverket.se .

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Efter ett långt och hårt arbete av mina medarbetare Krister Sandh och Gustav Boström är nu kartsökningsfunktionen på plats.

Omkring 5 300 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-koordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

1) via hemsidans sökformulär på:

[https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-](https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen)

[herrgardsdatabasen](https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen) , eller

2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu> .

Om du söker via sökformuläret kan du kombinera omkring 20 olika fält. Vill du veta var Magnus Gabriel de la Gardies herrgårdar låg? Skriv då in *Magnus Gabriel* i fältet "Namn" och *De la Gardie* i fältet "Efternamn". Vill du veta vilka gårdar som innehades av grevar i Uppland? Skriv då *Greve* i fältet "Titel familj" och välj "Uppland" i landskapslistan. Vill du veta var vilka herrgårdar som var fideikommiss? Skriv då in *Fideikommiss* i fältet "Typ av transaktion". Eller vill du veta var alla bruk i Sverige låg? Lägg då in *Bruk* i fältet "Jordnatur".

Vid samtliga sökningar kommer en lista med alla gårdar och en karta över var alla gårdarna ligger ("visa på karta"). Tryck på gårdsnamnet och du får information om respektive gårds ägarlängd och storlek, Sueciabilder och lantmäterikartor.

Det är min förhoppning att även andra arkiv, museer och institutioner med herrgårdsmaterial (fotografier, uppmätningar, kartor, arkivalier) på sikt kan ansluta sig till TORA, så att man vid sökningar får tillgång till fler källor till respektive gårds och släkts historia.

Det återstår också att förse övriga ca 5 000 herr- och ståndsgårdar i Databasen Sveriges Herrgårdar med TORA-koordinater.

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 800 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om ca 170 000 personer.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

På gång

Under 2020 inleddes arbetet med att lägga in uppgifter från Almquists "Frälsegodsen i Sverige under stormaktstiden" som täcker perioden ca 1560 till 1720. För närvarande går jag igenom Stockholms och Uppsala läns säterier, vilket jag hoppas skall bli färdigt under våren 2021. Under 2021 fortsätter jag med Östergötland.

Nyheter 2021

April: ca 30 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsen i Sverige under stormaktstiden, Södermanlands län" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Mars: ca 120 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Småland" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Nyheter 2020

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 85, 20210427

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 980 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP, Rural History 2021, 23–26 augusti, Uppsala, Sverige.
<https://www.ruralhistory2021.se/>

2.LITTERATUR

Böcker

Medeltida stadsaristokrati. Världsligt frälse i de skånska landskapens städer, av Kenth Hansen, Lund studies in historical archaeology, 2020.

Ulla Winblad. Liv och legend, av Rebecka Lennartsson, Stockholmia förlag, 2021.

Börshuset. Från rådhus till Svenska Akademiens hemvist, av Fredric Bedoire, Bokförlaget Langenskiöld, 2021

Att dikta för livet, döden och evigheten. Tillfällesdiktning under tidigmodern tid, av Arne Jönsson, Valborg Lindgärde, Daniel Möller och Arsenii Vetushko-Kalevich (red.), Makadam förlag, 2020.

Artiklar

Tidskrifter

600 artiklar från Bebyggelsehistorisk tidskrift digitaliserade

Som i ett led i att öka tillgängligheten har nu samtliga över 600 vetenskapliga artiklar som publicerats i *Bebyggelsehistorisk tidskrift* sedan

1981 digitaliserats och lagts ut i DiVA (Digitala Vetenskapliga Arkivet), en plattform för vetenskaplig publicering. Vi har även publicerat samtliga nummer i sin helhet i DIVA med alla dess recensioner, debattinlägg och rapporter. Detta har möjliggjorts genom ett generöst stöd från *Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning*. Ännu återstår dock att länka samtliga artiklar och nummer från hemsidan www.bebyggelsehistoria.org , men dessa kommer förhoppningsvis på plats under våren. Gå gärna in och sök efter artiklar och nummer i DIVA via www.diva-portal.org

Årsboken Uppland med 1000 digitaliserade artiklar

Upplands fornminnesförenings- och hembygdsförbunds årsbok med över 1000 artiklar publicerade sedan 1940 är sedan ett par år tillbaka digitaliserad. Här finns många artiklar om herrgårdar, gods och upplands historia, se <https://aarsbokenuppland.se/> .

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

Efterlysning: Herrgårdar och vinbergssnäckan

Undertecknad håller på att skriva en kulturhistorisk översikt om vinbergssnäckan (*Helix pomatia*) odling och användning vid svenska herrgårdar och andra herresäten. Ännu vid förra sekelskiftet var artens utbredning begränsad till herrgårdsparker i sydligaste Sverige och Mälardalen. Källmaterialet om dess användning är emellertid sparsamt och det är ogörligt att i dessa pandemiska tider gå igenom all den herrgårdslitteratur, memoarer och annat som getts ut. Därför vänder vi oss till mottagare av detta newsletter för att få tips om litteratur eller andra källor där vinbergssnäckorna konkret omnämns, i synnerhet deras användning i köket (På Bäckaskog serverades Karl XVI ragu på vinbergssnäckor och champinjoner) eller om dess odling i herrgårdsparker (det finns uppgifter om äggen sändes mellan gårdarna i brev). Lekte barn med snäckskalerna? Har ni kunskaper om detta skicka litteraturtips till Ingvar Svanberg på ingvar.svanberg@ires.uu.se

4.UTSTÄLLNINGAR

5.ÖVRIGT

Kokkonst, kamfer och konservering – från 1700-talets herrgårdar till dagens digitala recept

Varmt välkommen Svenska Litteratursällskapet i Finland webinarium torsdagen den 20 maj kl. 13–15.45! <https://www.sls.fi/sv/evenemang>

Brinner du för lokala råvaror, ärvda recept, praktiska huskurer och självhushållning? Redan på 1700-talet var de viktiga hörnstenar i herrgårdshushållet, och det allra bästa sparade man i handskrivna hushållsböcker. Under eftermiddagen får vi följa med på en spännande matkulturreisa via 1900-talet fram till idag, och på vägen får vi veta hur det är att laga, och avnjuta, en autentisk sillpudding från 1700-talet.

Webinariet arrangeras via Zoom och strömmas till [Youtube](#) där det också kan ses i efterhand. Vi skickar en deltagarlänk per e-post till alla anmälda dagen före webinariet. Vid eventuella frågor kan du kontakta info@sls.fi.

Gastronomiska Stiftelsen 2021. Utlysning av stipendier på temat Gastronomi – en konst

Stiftelsen utlyser Två stipendier, ett på 100 000 kr och ett på 50 000 kr. De två stipendiesummorna representerar sålunda olika omfång och djuplodande analyser i respektive projektidé. Området är brett och kan innefatta empiriska studier, teoretiska diskussioner, språkliga analyser, bildanalyser liksom filosofiska aspekter på *Gastronomi - en konst* utifrån sju aspekter på ämnet gastronomi: hantverk, sensorik, gestaltning, kulturarv, råvaror, hållbarhet och språkbruk (retorik, lingvistik och semantik) Nyckelord kan vara konsumtionsmönster, marknadsföring, ekonomi, måltidsideal, måltidskultur, kommunikation, råvaror, tekniker, representation, presentation mm. Se mer på: <https://ga.akademierna.se/aktuellt/> .

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt, för mer information, se www.brandverket.se .

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center for herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Efter ett långt och hårt arbete av mina medarbetare Krister Sandh och Gustav Boström är nu kartsökningsfunktionen på plats.

Omkring 5 300 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-kordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

1) via hemsidans sökformulär på:

<https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , eller

2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu> .

Om du söker via sökformuläret kan du kombinera omkring 20 olika fält. Vill du veta var Magnus Gabriel de la Gardies herrgårdar låg? Skriv då in *Magnus Gabriel* i fältet "Namn" och *De la Gardie* i fältet "Efternamn". Vill du veta vilka gårdar som innehades av grevar i Uppland? Skriv då *Greve* i fältet "Titel familj" och välj "Uppland" i landskapslistan. Vill du veta var vilka herrgårdar som var fideikommiss? Skriv då in *Fideikommiss* i fältet "Typ av transaktion". Eller vill du veta var alla bruk i Sverige låg? Lägg då in *Bruk* i fältet "Jordnatur".

Vid samtliga sökningar kommer en lista med alla gårdar och en karta över var alla gårdarna ligger ("visa på karta"). Tryck på gårdsnamnet och du får information om respektive gårds ägarlängd och storlek, Sueciabilder och lantmäterikartor.

Det är min förhoppning att även andra arkiv, museer och institutioner med herrgårdsmaterial (fotografier, uppmätningar, kartor, arkivalier) på sikt kan

ansluta sig till TORA, så att man vid sökningar får tillgång till fler källor till respektive gårds och släkts historia.

Det återstår också att förse övriga ca 5 000 herr- och ståndsgårdar i Databasen Sveriges Herrgårdar med TORA-koordinater.

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 800 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om ca 170 000 personer.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

På gång

Under 2020 inleddes arbetet med att lägga in uppgifter från Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden" som täcker perioden ca 1560 till 1720. För närvarande går jag igenom Stockholms läns säterier, vilket jag hoppas skall bli färdigt under våren 2021. Under 2021 fortsätter jag med Uppland och Östergötland.

Nyheter 2021

April: ca 30 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Södermanlands län" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Mars: ca 120 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Småland" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Nyheter 2020

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 84, 20210419

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 980 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP, Rural History 2021, 23–26 augusti, Uppsala, Sverige.

<https://www.ruralhistory2021.se/>

2.LITTERATUR

Böcker

Trolleholms skogar under 300 år – skogsbrukets utveckling på ett skånskt gods, av Jörg Brunet, Arbetsrapport nr 55. Inst. f. sydsvensk skogsvetenskap, SLU Alnarp, 2021.

Tessinska palatset. En rundvandring i ord och bild, av Anders Odellius, Vir Creans, 2021.

Archives, accounting, and accountability. Cameral bookkeeping in mid-sixteenth-century Sweden and the duchy of Johan (1556–1563), Seppo Eskola, Humanistiska fakulteten, Helsingfors universitet, 2020.

Familjen Bernadotte. Makten, myterna, människorna, av Arne Norlin, Lind & Co, 2021.

Artiklar

Smallholders' and large estates' reaction to changed market conditions 1860–1910, av Mats Morell och Martin Söderhäll, [Scandinavian Economic History Review](#), 67(3): 312-331 . 2019.

Tidskrifter

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

5.ÖVRIGT

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning
stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt, för mer information, se www.brandverket.se .

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

Nästa konferens kommer att äga rum på Julita gård 8-11 september 2021.

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Efter ett långt och hårt arbete av mina medarbetare Krister Sandh och Gustav Boström är nu kartsökningsfunktionen på plats.

Omkring 5 300 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-koordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

1) via hemsidans sökformulär på:

<https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , eller

2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu> .

Om du söker via sökformuläret kan du kombinera omkring 20 olika fält.

Vill du veta var Magnus Gabriel de la Gardies herrgårdar låg? Skriv då in *Magnus Gabriel* i fältet "Namn" och *De la Gardie* i fältet "Efternamn". Vill du veta vilka gårdar som innehades av grevar i Uppland? Skriv då *Greve* i fältet "Titel familj" och välj "Uppland" i landskapslistan. Vill du veta var vilka herrgårdar som var fideikommiss? Skriv då in *Fideikommiss* i fältet "Typ av transaktion". Eller vill du veta var alla bruk i Sverige låg? Lägg då in *Bruk* i fältet "Jordnatur".

Vid samtliga sökningar kommer en lista med alla gårdar och en karta över var alla gårdarna ligger ("visa på karta"). Tryck på gårdsnamnet och du får information om respektive gårds ägarlängd och storlek, Sueciabilder och lantmäterikartor.

Det är min förhoppning att även andra arkiv, museer och institutioner med herrgårdsmaterial (fotografier, uppmätningar, kartor, arkivalier) på sikt kan ansluta sig till TORA, så att man vid sökningar får tillgång till fler källor till respektive gårds och släkts historia.

Det återstår också att förse övriga ca 5 000 herr- och ståndsgårdar i Databasen Sveriges Herrgårdar med TORA-koordinater.

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 800 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om ca 170 000 personer.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

På gång

Under 2020 inleddes arbetet med att lägga in uppgifter från Almquists "Frälsegodsen i Sverige under stormaktstiden" som täcker perioden ca 1560 till 1720. För närvarande går jag igenom Stockholms läns säterier, vilket jag hoppas skall bli färdigt under våren 2021. Under 2021 fortsätter jag med Uppland och Östergötland.

Nyheter 2021

April: ca 30 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsen i Sverige under stormaktstiden, Södermanlands län" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Mars: ca 120 000 uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Småland" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Nyheter 2020

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 83, 20210316

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 980 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP, Rural History 2021, 23–26 augusti, Uppsala, Sverige.

<https://www.ruralhistory2021.se/>

2.LITTERATUR

Böcker

Att höra det förflutna till. Adlig minneskultur och kollektiv identitet efter ståndssamhällets upplösning 1869 – 1976, av Magnus Bergman, Malmö universitet 2021.

Starfors & Molnebo. Uppländska herrgårdar med anor, av Göran Ulväng och Irma Ridbäck, Bokförlaget Langenskiöld 2021.

Villan - ett lyckligt hus, av Viveka Adelswärd, 2020.

Om Brunnbergarna, av Håkan Brunnberg, 2021.

Svensk trädgårdshistoria – förhistoria och medeltid, av Anna Sjögren Andréasson, Jens Heimdahl och Matti Wiking Leino, Handlingar: Historiska serien; 38, Stockholm: Kungl. Vitterhetsakademien 2021.

Nötkreatur i Sverige – kulturhistoriska och samtida perspektiv, av Katharina Leibring och Ingvar Svanberg (red), ISOF, 2021.

Bringing the People Back In. State Building from Below in the Nordic Countries ca. 1500–1800, av Knut Dørum, Mats Hallenberg & Kimmo Katajala (red.), Routledge 2021, <https://www.routledge.com/Bringing-the-People-Back-In-State-Building-from-Below-in-the-Nordic-Countries/Dorum-Hallenberg-Katajala/p/book/9780367686963>

Artiklar

Tidskrifter

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

5.ÖVRIGT

Riddarhusets föredragsserie: Entreprenörer – historia, samtid, framtid

Tisdagen den 13 april, kl. 18

Pontus Braunerhielm, professor och forskningsledare, *Entreprenörskap – i historien, samtiden, framtiden*

Anita Du Rietz, fil. dr och författare, *Kvinnligt entreprenörskap under fyrahundra år*

Tisdagen den 27 april, kl. 18

Gunnar Wetterberg, historiker och författare, *Ingenjörerna – det moderna Sveriges förlossare*

Tisdagen den 4 maj, kl. 18

Hans De Geer, professor och författare, *Entreprenören Louis De Geer och de svenska järnbruken*

Göran Norrby, fil. dr och författare, *Adel i förvandling – 1800-talets adliga entreprenörer*

Tisdagen den 11 maj, kl. 18

Anders Houltz, docent och forskningschef vid Centrum för Näringslivshistoria *Entreprenörskap och nationsformering: Bilden av svenska snillen och företagare*

Magnus Bäckmark, riddarhusgenealog

Vapensköldarnas berättelser om innovation och företagande

Föranmälan krävs till föredragen. Anmälan öppnar en vecka före respektive föredrag, se mer på: <https://www.riddarhuset.se/blog/event/foredragsserie/>

1700-talsseminariet i Uppsala

Program våren 2021:

17 mars: Hedvig Widmalm, "Kvinnor och alkohol under frihetstiden, 1718–1775"

7 april: Marie-Christine Skuncke, "Gustaf III:s medaljhistoria"

21 april: Annika Windahl Pontén, "Kiär hustru, wackra barn, bodde i ett palais"

För uppdateringar och mer information, besök:

<https://www.litvet.uu.se/kalendarium/?freeText=1700-talsseminarium&startDateTime=2021-01-21>

Tidigmoderna seminariet i Stockholm

Program våren 2021:

14 april: Bengt Sandin, "Staden, staten och barnen – tidigmoderna dilemman och förändringen av det svenska samhället 1600–1830. Långa och korta processer"

19 maj: Maija Ojala-Fulwood, "Mission impossible? Control of labour mobility in early modern Stockholm"

9 juni: My Helsing, "Hedvig Elisabeth Charlottes biljetter. Förtrolig korrespondens från det gustavianska hovet 1774–1807"

För ytterligare information, kontakta Magnus Linnarsson magnus.linnarsson@historia.su.se

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning

stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt, för mer information, se www.brandverket.se.

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center for herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

Nästa konferens kommer att äga rum på Julita gård 8-11 september 2021.

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Efter ett långt och hårt arbete av mina medarbetare Krister Sandh och Gustav Boström är nu kartsökningsfunktionen på plats.

Omkring 5 300 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-koordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

1) via hemsidans sökformulär på:

<https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , eller

2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu> .

Om du söker via sökformuläret kan du kombinera omkring 20 olika fält.

Vill du veta var Magnus Gabriel de la Gardies herrgårdar låg? Skriv då in *Magnus Gabriel* i fältet "Namn" och *De la Gardie* i fältet "Efternamn".

Vill du veta vilka gårdar som innehades av grevar i Uppland? Skriv då *Greve* i fältet "Titel familj" och välj "Uppland" i landskapslistan. Vill du veta var vilka herrgårdar som var fideikommiss? Skriv då in *Fideikommiss* i fältet "Typ av transaktion". Eller vill du veta var alla bruk i Sverige låg? Lägg då in *Bruk* i fältet "Jordnatur".

Vid samtliga sökningar kommer en lista med alla gårdar och en karta över var alla gårdarna ligger ("visa på karta"). Tryck på gårdsnamnet och du får information om respektive gårds ägarlängd och storlek, Sueciabilder och lantmäterikartor.

Det är min förhoppning att även andra arkiv, museer och institutioner med herrgårdsmaterial (fotografier, uppmätningar, kartor, arkivalier) på sikt kan ansluta sig till TORA, så att man vid sökningar får tillgång till fler källor till respektive gårds och släkts historia.

Det återstår också att förse övriga ca 5 000 herr- och ståndsgårdar i Databasen Sveriges Herrgårdar med TORA-koordinater.

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 800 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om ca 170 000 personer.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

På gång

Under 2020 inleddes arbetet med att lägga in uppgifter från Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden" som täcker perioden ca 1560 till 1720. För närvarande går jag igenom Södermanlands säterier, vilket jag hoppas skall bli färdigt under våren 2021. Under 2021 fortsätter jag med Uppland och Östergötland.

Nyheter 2021

Mars: Uppgifter från J A Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden, Småland" inlagda och kompletterade med personuppgifter från Elgenstierna.

Nyheter 2020

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 82, 20210218

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 970 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare. Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP, Rural History 2021, 23–26 augusti, Uppsala, Sverige.
<https://www.ruralhistory2021.se/>

2.LITTERATUR

Böcker

Drottning Kristina, av Dick Harrison, Historiska Media, 2021.

Vacker var han, utav börd. Sixten Sparre, mannen som mördade Elvira Madigan, av Kathinka Lindhe, Ekström & Garay, 2021

Blod, kött och tårar. Kroppslig erfarenhet i Sverige, ca 1600–1750, av Anton Runesson, Historiska institutionen, Stockholms universitet, 2021.

Artiklar

Swedish East India trade in a value-added analysis, c. 1730–1800, av Klas Rönnbäck och Leos Müller, [Scandinavian Economic History Review](#).

Rydboholms slott. Gustav Vasas barndomshem, av Thorsten Sandberg, *Populär Historia* 11/2020.

Tidskrifter

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

5.ÖVRIGT

Kungsgårdar får utökat skydd

Regeringen har beslutat att utöka det statliga byggnadsminnet på fem statligt ägda jordbruksegendomar, så kallade kungsgårdar. Beslutet gäller Höjentorps kungsgård i Skara, Herrsätters kungsgård i Åtvidaberg, Dalby kungsgård i Lund, Hjälmsults kungsgård i Helsingborg och Kastellegårdens kungsgård i Kungälv och Göteborgs kommuner.

<https://svenskhistoria.se/fem-statliga-byggnadsminnen-utokas/>

Kungliga Skogs- och Lantbruksakademins podd

Professor Ulrich Lange samtalar med Per Eriksson om herrgårdar:

<https://www.ksla.se/publikationer/ksla-podden/old-om-herrgardar-i-allmanhet-och-julita-gard-i-synnerhet/>

Postryttaren digitaliserad

En av Sveriges viktigaste organ för filateli, Postryttaren, finns nu fritt tillgänglig i digital fulltext från Postmuseum. Hela sviten ända från 1950 till nutid finns tillgänglig och är sökbar på tecken-nivå eftersom materialet har ocr-tolkats. Följ länken nedan för att komma till resursen:

<https://www.postmuseum.se/samlingar/postryttaren-1950/>

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning

stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt, för mer information, se

www.brandverket.se .

NordGlob – ny mötesplats för globalhistoriker i Norden

Den 23:e februari inleder vi med NordGlobs första månatliga online-seminarium! Ni hittar mer information på hemsidan, där ni också kan be om den permanenta zoom-länken: <https://nordglob.org/seminarier-seminars/>

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

Nästa konferens kommer att äga rum på Julita gård 8-11 september 2021.

6.HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/> .

Efter ett långt och hårt arbete av mina medarbetare Krister Sandh och Gustav Boström är nu kartsökningsfunktionen på plats.

Omkring 5 300 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-koordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel

äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

1) via hemsidans sökformulär på:

<https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen> , eller

2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu> .

Om du söker via sökformuläret kan du kombinera omkring 20 olika fält. Vill du veta var Magnus Gabriel de la Gardies herrgårdar låg? Skriv då in *Magnus Gabriel* i fältet "Namn" och *De la Gardie* i fältet "Efternamn". Vill du veta vilka gårdar som innehades av grevar i Uppland? Skriv då *Greve* i fältet "Titel familj" och välj "Uppland" i landskapslistan. Vill du veta var vilka herrgårdar som var fideikommiss? Skriv då in *Fideikommiss* i fältet "Typ av transaktion". Eller vill du veta var alla bruk i Sverige låg? Lägg då in *Bruk* i fältet "Jordnatur".

Vid samtliga sökningar kommer en lista med alla gårdar och en karta över var alla gårdarna ligger ("visa på karta"). Tryck på gårdsnamnet och du får information om respektive gårds ägarlängd och storlek, Sueciabilder och lantmäterikartor.

Det är min förhoppning att även andra arkiv, museer och institutioner med herrgårdsmaterial (fotografier, uppmätningar, kartor, arkivalier) på sikt kan ansluta sig till TORA, så att man vid sökningar får tillgång till fler källor till respektive gårds och släkts historia.

Det återstår också att förse övriga ca 5 000 herr- och ståndsgårdar i Databasen Sveriges Herrgårdar med TORA-koordinater.

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 700 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om 160 000 personer, de flesta adliga.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

På gång

Under 2020 inleddes arbetet med att lägga in uppgifter från Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden" och för närvarande går jag igenom Smålands säterier, vilket jag hoppas skall bli färdigt under våren 2021. Under 2021 fortsätter jag med Uppland, Södermanland och Östergötland.

Nyheter 2020

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Hälsningar
Göran

Herrgårdsnytt nummer 81, 20210121

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut vid ungefär 10 tillfällen per år.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012 och når för närvarande 970 forskare, arkivarier, museitjänstemän, institutioner och gårdsägare.

Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Hör gärna av er om ni vill nå ut med information som rör konferenser, nya forskningsprojekt, böcker, artiklar, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar.

Den information som sänts ut hittills finns samlad i PDF-filer på hemsidan **Svenska herrgårdar**, www.svenskaherrgardar.se under fliken "Herrgårdsnytt".

1.KONFERENSER

CFP, Rural History 2021, 23–26 augusti, Uppsala, Sverige.

<https://www.ruralhistory2021.se/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: The 6th ENCOUNTER Conference: "Country House Museums. Historical perspectives, current developments and future visions", 17–19 september 2020, Julita gård, Sverige.

<https://encounter.network/news/6th-encounter-conference-sweden-2020/>

INSTÄLLT, flyttad till 2021: CFP, Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium, "Herrgårdar och ekonomi", i Finland 22–22 augusti 2020, Åbo och Västra Nyland

<http://herregaardsforskning.dk/netvaerk/nordisk-slots-og-herregaardssymposium/nordisk-slots-og-herregaardssymposium-i-finland-2020/>

2.LITTERATUR

Böcker

Teknikens palats. Modernitet, komfort och tekniska innovationer i det Hallwylska huset, av Annika Williams (red.), Hallwylska museet, 2020.

Interim Report on the Connections between Colonialism and Properties now in the Care of the National Trust, Including Links with Historic Slavery, 2020.

Rapporten, utgiven av National Trust, tar bland annat upp kopplingarna mellan globaliseringen och slavhandeln och de godsägande familjerna och herrgårdarna. se länk:

<https://www.nationaltrust.org.uk/features/addressing-the-histories-of-slavery-and-colonialism-at-the-national-trust#Download%20the%20report>

A matter of amusement. The material culture of Philipp Hainhofer's games in early modern princely collections, Greger Sundin, Konstvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet, 2020.

Svenska Slätkkalendern 2020, av Magnus Bäckmark (red.), Föreningen Svenska Slätkkalendern, 2020.

Artiklar

Gustav Vasa och arvskiftet kring Venngarns slott, av Johanna Nybelius, årsboken *Uppland 2020*.

Barnböcker, tidningar och klockor i en uppländsk dagbok från 1830-talet, av Britt Liljevall, årsboken *Uppland 2020* (Robsahm på Gribbylund).

Det sista vilorummet. Ätten Brahes gravkor restaurerat, av Throsten Sandberg, *Arte et Marte*, 2/2020.

Tidskrifter

Nytt nummer av Bebyggelsehistorisk tidskrift, nummer 79/2020

Innehåll

Bebyggelseförändring i utmaningarnas tid av *Maja Willén & Anders Houltz*

Outland exploitation and the emergence of seasonal settlements av *Andreas Henni*

Från Stureplan till Brunkebergstorg Trettio år av stadsrummets privatisering av *Cathrina Gabrielsson*

A retrospective approach to managing cultural heritage in a changing climate av *Nina Kjølse Jernæs & Maja Granberg*

Korskyrkan och "kastalen" i Brunflo: En ovanlig sockenkyrka med ett ovanligt klocktorn av *Olof Holm*

Essay

Cistercienserklostre i landskabet – eksempler fra Sverige og Danmark av *Bente Thomsen & Kaj Madsen*

Reports

Kulturmiljö i fokus när Trafikverket renoverar stenmurar av *Karin Blom & Eva Liljegren*

Call for cultural heritage

Värna kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer av *Kristina Berglund, Lotta von Liewen Wistrand & Agneta Åkerlund*

Reviews

Markus Hiekkänen, Finlands medeltida stenkyrkor *av Anna Elmén Berg*

Bebyggelsehistorisk tidskrift är Nordens största bebyggelsehistoriska tidskrift. I Bebyggelsehistorisk tidskrift publiceras artiklar om bebyggelsehistoria i dess vidaste mening, om landskap, jordbruk, trädgård, byggnader, kyrkor, städer m.m. Här recenserar de senast utkomna böckerna och det finns även en debatt- och informationsavdelning.

Bebyggelsehistorisk tidskrift utkommer två gånger per år, i maj och november och är Open Access efter sex månader. Den trycks i fyrfärg i stort format vilket tillåter publicering av kartor och större fotografier. Vi välkomnar bidrag på svenska, danska, norska och engelska.

Stöd *Bebyggelsehistorisk tidskrift* genom att abonnera/prenumerera! Mer information finns på hemsidan på www.bebyggelsehistoria.org.

Övrigt

3.NYA FORSKNINGSPROJEKT

4.UTSTÄLLNINGAR

5.ÖVRIGT

Agrarhistoriska seminariet, SLU

Onsdagen den 17 februari kl. 13:00–15:00

Brian Kuns (SLU), Mats Widgren (SU), Maria Zachwatowicz (Warsaw University) & Ivan Moyseyenko (Kherson State University, Ukraina)

Cultivating the steppe in Gammalsvenskby: from the first Swedish colonisers to agribusiness. Digitalt seminarium (på Zoom)–på engelska

Onsdagen den 10 mars kl. 13:00–15:00

Ulrich Pfister, professor vid Institute for Economic and Social History, Universitetet i Münster. The transition from land-augmenting to labour-augmenting technological progress in European agriculture, c. 1800
Digitalt seminarium (på Zoom) – på engelska

Onsdagen den 17 mars kl. 13:00–15:00
Fredrik Charpentier Ljungkvist, SUTitel meddelas senare. Digitalt seminarium (på Zoom)

Onsdagen den 7 april kl. 13:00–15:00
Patrick Svensson, professor i agrarhistoria, SLU De obesuttna i Stensjö by.
Digitalt seminarium (på Zoom)

Onsdagen den 21 april kl. 13:00–15:00
Carl-Johan Gadd, professor emeritus i ekonomisk historia, GU.
Jordnaturens fördelning år 1700 och dess förändring över tid. Digitalt seminarium (på Zoom)

Onsdagen den 5 maj kl. 13:00–15:00
Ellen Lindblom, doktorand i ekonomisk historia, UU, Skiftesreformer inom bruksekonomin: fallstudie Österby bruk. Digitalt seminarium (på Zoom)

Onsdagen den 19 maj kl. 13:00–15:00
Åsa Ahrland, lektor i landskapsarkitektur, SLU. Trädgårdar och trädgårdsodling under tidigmodern tid: Några resultat från arbetet med bokverket "Svensk trädgårdshistoria" ur ett kulturhistoriskt perspektiv.
Digitalt seminarium (på Zoom)

Onsdagen den 2 juni kl. 13:00–15:00
Caroline Lindroth, doktorand i historia, UU. Försörjning och arbetsfördelning i ett tidigmodernt gruvsamhälle. Digitalt seminarium (på Zoom)

Föreningen för Dendrologi och Parkvårds program för 2021

innehåller flera programpunkter med besök på slott och herrgårdar, bl.a. den 21/8 med besök på Sjöö, Fånö, Almare-Stäket och Grönsöö. Se mer på www.dendrologerna.se

Grängshammars engelska park restaureras

Ägarna till Grängshammar har bildat en ideell förening som i samarbete med Länsstyrelsen i Dalarna och Sätters kommun skall restaurera den engelska parken där, anlagd 1785. Helena Kåks har utarbetat ett program för arbetet, se <http://www.sater.se/gora-uppleva/kultur/grangshammarsengelskapark/>

Två doktorandtjänster i agrarhistoria, SLU i Uppsala

Sista ansökningsdag 31 januari 2021: 1) [Människor i brytningstid](#); 2) [Landsbygden och dess omgivande städer](#).

Brandförsäkringsverkets stiftelse för bebyggelsehistorisk forskning stöder bebyggelsehistorisk forskning generellt, för mer information, se www.brandverket.se.

Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning

På initiativ av Dansk Center för herregårdsforskning bildades vid en konferens på Gammel Estrup den 6-7 oktober 2015 ett Europeiskt nätverk för herrgårdsforskning - European Network for Country House and Estate Research (ENCOUNTER).

Nätverket verkar för att främja forskningen om herrgårdar och har i nuläget 160 medlemmar. Sedan starten har fem konferenser och tre workshops ordnats och under år 2019 publicerades nätverkets första vetenskapliga volym. Mer information, på: <http://encounter.network/>

Nästa konferens kommer att äga rum på Julita gård 8-11 september 2021.

6. HEMSIDAN SVENSKA HERRGÅRDAR med Databasen Sveriges Herrgårdar

är fortfarande under modernisering tack vare ett generöst anslag från Kjell och Märta Beijers stiftelse, <http://www.beijerstiftelsen.se/>.

Efter ett långt och hårt arbete av mina medarbetare Krister Sandh och Gustav Boström är nu kartsökningsfunktionen på plats.

Omkring 5 300 herrgårdar, bruk och ståndsgårdar av databasens 10 000 gårdar har försetts med så kallade TORA-koordinater (<https://riksarkivet.se/tora>) vilket innebär att man vid en sökning på en gård får upp den geografiska positionen samt ägarelängden, men även information från andra databaser som är anslutna till TORA, till exempel äldre lantmäterikartor från Lantmäteriverkets arkiv och de Sueciabilder som finns på Kungliga Biblioteket.

Sökningar via kartan kan göras från din dator eller via din mobiltelefon, när du är på resande fot och behöver veta mer om den gård du just passerat.

Sökningar kan göras på två sätt:

1) via hemsidans sökformulär på:

<https://www.svenskaherrgardar.se/herrgardsdatabasen/sok-i-herrgardsdatabasen>, eller

2) via kartan direkt, på <https://www.svenskaherrgardar.se/sok-karta-menu>.

Om du söker via sökformuläret kan du kombinera omkring 20 olika fält. Vill du veta var Magnus Gabriel de la Gardies herrgårdar låg? Skriv då in *Magnus Gabriel* i fältet "Namn" och *De la Gardie* i fältet "Efternamn". Vill du veta vilka gårdar som innehades av grevar i Uppland? Skriv då *Greve* i fältet "Titel familj" och välj "Uppland" i landskapslistan. Vill du veta var vilka herrgårdar som var fideikommiss? Skriv då in *Fideikommiss* i fältet "Typ av transaktion". Eller vill du veta var alla bruk i Sverige låg? Lägg då in *Bruk* i fältet "Jordnatur".

Vid samtliga sökningar kommer en lista med alla gårdar och en karta över var alla gårdarna ligger ("visa på karta"). Tryck på gårdsnamnet och du får information om respektive gårds ägarlängd och storlek, Sueciabilder och lantmäterikartor.

Det är min förhoppning att även andra arkiv, museer och institutioner med herrgårdsmaterial (fotografier, uppmätningar, kartor, arkivalier) på sikt kan ansluta sig till TORA, så att man vid sökningar får tillgång till fler källor till respektive gårds och släkts historia.

Det återstår också att förse övriga ca 5 000 herr- och ståndsgårdar i Databasen Sveriges Herrgårdar med TORA-koordinater.

Databasen innehåller i nuläget omkring 1 700 000 uppgifter om omkring 3700 herrgårdar och 7000 ståndsgårdar i Sverige från alla landskap i Sverige, samt om 160 000 personer, de flesta adliga.

Men, självfallet innehåller Databasen Sveriges Herrgårdar fortfarande många luckor, oklarheter och rena felaktigheter. Tack alla ni släkt- och hembygdsforskare, släktföreningar och gårdsägare som hittills bidragit med kompletteringar och rättelser. Fortsätt gärna med det – ju mer komplett databasen blir, desto mer användbar blir den. Sprid också gärna kunskapen om hemsidan och databasen.

Sökningar kan göras i databasen på hemsidan men numera även på smartphone.

På gång

Under 2020 inleddes arbetet med att lägga in uppgifter från Almquists "Frälsegodsens i Sverige under stormaktstiden" och för närvarande går jag igenom Smålands säterier, vilket jag hoppas skall bli färdigt under våren 2021. Under 2021 fortsätter jag med Uppland, Södermanland och Östergötland.

Nyheter 2020

Maj: Genomgången av Elgenstiernas ättartavlor färdig efter 3,5 års arbete, där samtliga personer som ägt, brukat eller innehaft herrgårdar, ståndgårdar och bruk lagts in i databasen.

Augusti: Uppgifter om drygt 4000 herrgårdars, bruks, ståndsgårdars och civila boställens storlek i mantal och taxeringsvärde år 1882 inlagda i databasen, efter Rosenbergs geografiska lexikon som trycktes åren 1882-1883.

Augusti: Samtliga medlemmar i släkterna Geijer, von Geijer och af Geijerstam som innehaft bruk och gårdar inlagda, efter uppgifterna i Lennart Geijers bok "Slakten Geijer" från 1953.

Augusti: Korrigeringar av ägarförhållandena på de gårdar som ägts av ätten von Feilitzen, efter uppgifter från Fredrik von Feilitzen, Stockholm.

September: Uppgifter från Jan Eric Almquists "Herrgårdarna i Sverige under reformationstiden" från 1960.